

Доповідь ректора НТУУ “КПІ” академіка НАН України М.З. Згуровського на сесії науково-педагогічних працівників 28 серпня 2014 року

Вельмишановні викладачі, науковці, студенти, гості нашого зібрання! Дозвольте привітати вас із стошістнадцятиріччям Київського політехнічного інституту та з двадцять третьою річницею незалежності України.

Навчальний рік, що пройшов, збігся у часі з драматичними і водночас визначальними подіями в історії нашого народу. Сплачуючи високу ціну за незалежність, українці чітко обрали вектор руху до демократичної, справедливої, європейської моделі суспільства. Студентська молодь і, зокрема, студенти нашого університету знаходилися і знаходяться на передньому краї цих перетворень. Студент КПІ Юрій Поправко і молодий науковець Андрій Єременко віддали за них своє життя. Важливо, що під час драматичних подій колектив КПІ продовжував виконувати в повному обсязі свої статутні обов'язки, підтверджуючи згуртованість, відповідальність та професіоналізм.

Пройшовши через революційні події, країна постала перед новими викликами та завданнями. На часі перегляд багатьох концептуальних засад суспільства і, в першу чергу, освіти як її системоутворюючої ланки.

Важливим кроком у цьому напрямку стало прийняття Верховною Радою України нового Закону "Про вищу освіту", розробленого науково-педагогічною громадськістю країни. Метою закону є забезпечення інноваційного розвитку економіки і суспільства України на основі підготовки якісного, конкурентоспроможного людського капіталу, узгодження національної системи вищої освіти з європейською і світовою системами.

Головний механізм для втілення цієї мети полягає у посиленні взаємодії між освітою, наукою, бізнесом і владою. Закон визначає вищу освіту і науку як невід'ємні ланки економіки країни на принципах університетської автономії, поєднання освіти з наукою та виробництвом, посилення їх взаємозв'язку з ринком праці, наближення до європейських стандартів.

Одне з ключових положень закону обмежує навчальне навантаження викладачів до 600 годин на рік, що дасть їм можливість більше уваги приділяти науковим дослідженням та самовдосконаленню.

Законом передбачено створення незалежного колегіального органу з оцінювання якості людського капіталу в країні та розробки і вдосконалення відповідних стандартів.

Розширюються гарантії рівного доступу молоді до вищої освіти за рахунок вдосконалення ЗНО, стимулювання системи "освіта протягом життя", надання необхідного соціального пакету для малозабезпечених громадян, які навчаються. Законом передбачено повернення до європейських засад обрання ректорів ВНЗ на основі остаточного права трудових колективів. При цьому робота ректора обмежуватиметься двома п'ятирічними термінами обрання.

Шановні друзі! Протягом тривалого часу КПІ утримував лідерські позиції у сфері вищої освіти і науки, що відображено в різних національних і міжнародних рейтингах. Нещодавнім підтвердженням цього лідерства стало виведення 19 червня 2014 року на навколосемну

орбіту університетського наносупутника "PolyITAN-1". Створила супутник група молодих дослідників та інженерів з теплоенергетичного, радіотехнічного факультетів, факультету електроніки, Інституту телекомунікаційних систем під керівництвом с.н.с. теплоенергетичного факультету Бориса Михайловича Рассамакіна. Проект підтримувався Фондом академіка Михалевича.

Для відстеження польоту космічного апарату і проведення запланованих досліджень в університеті створено центр з необхідним випробувальним обладнанням. Дані досліджень, які вже отримують і будуть отримувати з космосу наші молоді вчені, використовуватимуться для створення і виведення на орбіту нових супутників КПП. Наступний пуск нашого супутника заплановано на 2015 рік з бразильського космодрому.

Пошук та відбір найбільш підготовленого та перспективного поповнення до університету є для нас одним з першочергових завдань. На жаль, останнім часом нам доводиться пересвідчуватися у зростанні розриву між рівнем знань випускників загальноосвітніх шкіл України в природничій компоненті і вимогами КПП. Це покладає на нас особливі завдання щодо вдосконалення системи доуніверситетської підготовки КПП, яку ми назвали "Майбутнє України". Вона досить розгалужена і багатофункціональна. Через систему олімпіад, конкурсів і підготовчих курсів, трьохліцеїв КПП нею охоплено понад 300 шкіл та кілька сотень тисяч школярів з різних регіонів України. Понад 100 переможців конкурсів Малої академії наук з природничих дисциплін протягом 5 останніх років поповнюють лави студентів університету. Одним з хороших прикладів профорієнтаційної роботи з молоддю є проведення Літньої школи з програмування для учнів 9-10 класів спільно з асоціацією "ІТ України".

Цьогорічна вступна кампанія мала певні особливості. Так, у зв'язку з подіями на Півдні та Сході України було внесено зміни до умов прийому, які стосувалися термінів подання документів та оприлюднення результатів. З метою розподілу державного замовлення на підготовку фахівців у Міністерстві освіти і науки було утворено конкурсну комісію. Відзначу, що майже половина всіх заяв абітурієнтів подавалася до КПП в електронному вигляді, що суттєво зменшило черги. Задля відбору своїх абітурієнтів у 2014 році на природничі та технічні спеціальності КПП здійснювався експеримент, який передбачав врахування вагового коефіцієнта 0,75 для непрофільних дисциплін.

Завдяки цій системі і високим рейтингам КПП конкурс за поданими заявами протягом останніх чотирьох років постійно зростає (4,4 особи на місце у 2010 році, 5,28 у 2011, 6,79 у 2012, 7,37 у 2013 році, 7,72 у 2014 році). Важливо, що стійка тенденція підвищення зацікавленості молоді у навчанні в нашому університеті відбувається за умов різкого зростання конкуренції на ринку освітянських послуг та збільшення плану прийому до КПП за цей відрізок часу на 16%. У цьому році поповнення на 1-й курс КПП склало 4311 осіб. Разом з тим, викликає занепокоєння той факт, що на 40% факультетів і інститутів не було конкурсної ситуації при вступі до магістратури, при середньому конкурсі по університету на цю форму навчання – 1,36.

На жаль, у цій роботі ми маємо суттєві системні і навіть світоглядні проблеми. Головна з них полягає в тому, що ми ще не втілили на усіх кафедрах і факультетах полі-тику пріоритетної підготовки за програмами магістра, доктора філософії та доктора наук на основі передових наукових знань. Тим більше, що новим Законом України "Про вищу освіту" вимагається, щоб магістерські навчальні плани включали не менше 30% наукових досліджень. Більшість випускових кафедр за інерцією вважає, що їхнім головним завданням є здійснення лише бакалаврської підготовки, яка не обов'язково вимагає поєднання навчання з наукою, а вищі форми – магістратура, аспірантура, докторантура – розглядаються ними як додаткові і не головні. Як наслідок, підготовку наукових кадрів через аспірантуру здійснює 85% кафедр, а

докторантура є швидше винятком, ніж правилом. Тільки 10% випускових кафедр її здійснюють.

Для розв'язання цієї проблеми маємо на кожній кафедрі розвивати і підтримувати науково-педагогічні школи у своїй предметній галузі, спрямовувати їх роботу на задоволення актуальних потреб суспільства і ринку праці, здійснювати прогнозування його розвитку, розширювати міжнародні зв'язки і робити ще багато іншого.

У минулому навчальному році університет акредитував більшість напрямів підготовки та спеціальностей. Цю роботу виконали 107 кафедр КПП, з них 99 випускових. Акредитація показала, що дефіцит докторів наук по університету перевищує 40 осіб. Також стало зрозуміло, що нову якість нашої роботи може придати акредитація програм підготовки на європейському просторі через європейські освітні чи професійні інженерні асоціації. Це сприятиме суттєвому притоку до КПП іноземних студентів, викладачів-дослідників з європейських університетів та значному розширенню освітньо-наукової участі КПП в європейських програмах "Горизонт 2020", Erasmus Mundus та інших.

Останнім часом все більше виправдовується стратегія тісної взаємодії з ринком праці. Попри високий рівень безробіття в країні, близько 60% роботодавців вважають проблему забезпечення кваліфікованими кадрами на їх підприємствах першочерговою.

Попит на наших випускників у минулому році склав 128% (найбільше на ХТФ, ПБФ, ІФФ, ТЕФ), і практично всі випускники КПП були працевлаштовані. Найбільше випускників технічних спеціальностей працює в машинобудуванні, енергетиці, радіоелектроніці, приладобудуванні, ІТ-сфері та ін. За даними центру "Соціоплюс", на думку роботодавців 90% випускників КПП за кваліфікацією відповідають вимогам до роботи, яку вони виконують, і, водночас, 97% – мають високий рівень професійної підготовки. Недоліками, як і раніше, роботодавці називають відсутність практичної підготовки, недостатнє володіння управлінськими навичками, іноземними мовами, юридичними та маркетинговими знаннями. На вдосконалення цих складових у моделі підготовки студентів КПП маємо звернути першочергову увагу, зокрема, на ширше запровадження другої освіти.

Омолодження кадрового складу університету, підвищення його професіоналізму залишається одним з наших головних пріоритетів. За останній час середній вік викладачів дещо зменшився і зараз складає 50 років. За минулий рік професорсько-викладацький склад університету поповнився 64 випускниками аспірантури, а ще 28 залишилися працювати на науковій і адміністративній роботі.

Маємо і далі приділяти велику увагу підвищенню кваліфікації викладачів та їх участі в системі післядипломної чи другої освіти. Протягом минулого навчального року 20% штатних науково-педагогічних працівників пройшли стажування та підвищення кваліфікації.

Уже п'ять років поспіль доводить свою ефективність комплексна система рейтингування викладачів. Оцінюючи навчально-методичну та науково-інноваційну роботу в 450 балів кожну (тобто по 45%); організаційно-виховну роботу – у 100 балів (10%), ця система стає дієвим інструментом для вдосконалення роботи викладачів. У цьому році в ІПСА та на ФСП було реалізовано пілотний проект щодо оцінювання викладачів очима студентів за критеріями актуальності навчального матеріалу, вмінням навчити, педагогічної етики та іншими. Результати опитувань стали дуже важливими для самовдосконалення викладачів. Виходячи з того, що ця система є прийнятною для університетів Європи, доцільно глибоко проаналізувати її на одному із засідань Методичної ради з огляду на її можливе поширення на університет в цілому.

З метою поєднання навчання з науково-інноваційною діяльністю вже 5 років поспіль ми впроваджуємо наскрізну інтегровану підготовку бакалавр–магістр–кандидат наук. Сьогодні сім інститутів та факультетів КПІ вже здійснюють підготовку за цією моделлю.

Розширюючи взаємодію з високотехнологічним ринком праці, університет продовжив створення спільних центрів з провідними компаніями із США, КНР, Польщі, Норвегії, Словаччини. Це центр "КПІ-Прогрестех-Україна" на базі Механіко-машинобудівного інституту, центр відновлюваної енергетики на ФЕА; навчальний центр з американською компанією ІТ "Honeywell Україна" на ХТФ; аудиторний комплекс для дистанційного навчання за програмою "Подвійний диплом" з Центрально-Європейським університетом м. Скалиця (Словаччина), клас дистанційної освіти за проектом EURASIA "Стале виробництво". Загалом на сьогодні в КПІ діють понад 30 таких центрів.

У частині забезпечення якості освіти вже традиційним стало проведення в університеті комплексного моніторингу, яким за 18 турів було охоплено 78392 студенти, 146 спеціальностей, 1546 дисциплін. Переверено та опрацьовано 338 тис. робіт ректорського контролю якості залишкових знань з фундаментальних, професійно-орієнтованих, фахових та гуманітарних дисциплін. За результатами моніторингу залишкових знань студентів кафедри мають щосеместрово здійснювати комплексний аналіз своєї роботи та постійно її вдосконалювати.

За останній рік суттєво розширилася навчально-лабораторна база університету. Загальна кількість навчальних приміщень у КПІ складає 1807, з них: аудиторій – 476, лабораторій – 958, комп'ютерних класів – 217, методичних кабінетів – 64, читальних залів НТБ – 15 (на 1,5 тис. місць), класів курсових та дипломних проектів – 64. Понад 10% зазначеного навчального фонду оснащено новітніми технічними засобами.

Важливим завданням є подальший розвиток власної видавничої бази. У видавництві "Політехніка" торік вийшли друком 5 підручників, 25 навчальних посібників, 47 навчальних програм, 50 наукових та 37 періодичних видань, 32 довідкових видання, 750 інших видів друкованої продукції. При цьому значна частина навчально-методичних матеріалів виходить в КПІ у вигляді електронних ресурсів.

Шановні колеги! Навчально-виховна робота, як завжди, була спрямована на підвищення якості навчання студентів, на створення умов для духовного, культурного, патріотичного та фізичного виховання. Звичайно, нестабільна ситуація в країні дещо вплинула на успішність студентів. Так, близько 70% студентів, замість 74% в минулому році, успішно склали літню сесію у встановлені терміни. Цього року кількість відмінників за результатами літньої сесії становить 7,7%. Студентів, які вчаться на "відмінно" та "добре" – 29%, а таких, які отримують змішані оцінки, – 58%. Кількість тих, хто вчиться тільки на "задовільно", складає 5,8%. Разом з тим, кількість відрахованих за результатами літньої сесії склала 688, що на 5% перевищує минулорічні показники. Загальний рівень успішності серед іноземних громадян загалом відповідає рівню успішності навчання українських студентів. При цьому, враховуючи складну ситуацію в країні, частина іноземних студентів склала сесію достроково і тимчасово залишила Україну.

Академічна мобільність студентів здійснюється за програмами подвійного диплома, програмами міжуніверситетського обміну та Європейською програмою Erasmus Mundus. Наразі цими програмами охоплено 192 студенти КПІ, які отримують новітні знання в університетах Японії, Франції, Німеччини, Норвегії та інших розвинутих країнах світу.

На базі нашого університету вже понад 10 років функціонує Центр розвитку кар'єри. Двічі на рік організовуються і проводяться ярмарки вакансій, на яких представлені підприємства й організації, зацікавлені у працевлаштуванні випускників КПІ. За останній рік на цьому

майданчику понад 4500 студентів встановили ділові зв'язки з 40 українськими та зарубіжними компаніями й організаціями.

Про якість підготовки студентів КПІ свідчать також результати їх участі у всеукраїнських та міжнародних олімпіадах. Так, у 2014 році студенти КПІ взяли участь у 52 таких змаганнях, виборовши понад 40 призових місць.

Студентське самоврядування КПІ є однією з сучасних форм вдосконалення діяльності університету. Студентами організовуються численні театральні-концертні, науково-технічні, літературно-художні, інтелектуально-розважальні заходи. На постійній основі діють понад 20 навчально-наукових гуртків: "Школа КВК", "Кіноклуб", "Шахи", "Клуб інтелектуальних ігор".

Уже дев'ятий рік в університеті, завдяки зусиллям НТСА, працює Літня школа "Досягнення та застосування сучасної інформатики, математики та фізики". Цьогоріч в її роботі взяли участь 120 учасників з 8 країн світу за чотирма науковими напрямками: "Дослідження операцій", "Прикладні комп'ютерні науки", "Нейронауки" та "Енергетика". Традиційними вже стали: Міжнародна олімпіада студентів з програмування "КПІ-Open", конкурс "Intel-Техно Україна", змагання студентів технічних університетів Європи – BEST, конкурси "Королева КПІ", "Містер КПІ", "Ліга КВК КПІ", фестивалі авторської пісні та творчих колективів художньої самодіяльності. Новим і дуже цікавим став мистецький проєкт студентського арт-простору "Вежа КПІ", створений за безпосередньою участю університетської молоді.

Революційні події в країні актуалізували проблему підвищення безпеки та правопорядку на території університету. Наші студенти в найбільш напружені дні виявили високий рівень самоорганізації, створивши загони самооборони КПІ. На високому рівні здійснює свою роботу громадське формування з охорони правопорядку на території КПІ, яке в цьому році було визнане кращим у місті Києві.

Оздоровлення студентської молоді – важливий напрям діяльності університету. Стала традиційною спартакіада студентів КПІ з 18 видів спорту. Навесні цього року перше місце в загальному заліку спартакіади виборов ТЕФ, друге – ФІОТ, третє – ВПІ. Значний обсяг цієї роботи проводиться на базах відпочинку – "Маяк", "Сосновий", "Політехнік", "Глобус", яка організовується самими студентами.

Майже незмінною залишається частка студентів, які отримують базову стипендію в розмірі 730 грн. Додатково до цього 170 студентів отримують іменні та персональні стипендії. З них 5 отримують стипендії Президента України, 1 – Кабінету Міністрів України, 4 – Верховної Ради України, 5 – стипендії Надра Банку.

Одним з проєктів виховного та іміджевого характеру за підтримки Асоціації випускників КПІ стало закладення почесної Алеї зірок університету, де пам'ятні знаки встановлюються видатним політехнікам, які прославили наш університет в Україні та світі.

Шановні колеги! **Наука в КПІ** протягом останніх років відіграє особливу роль. Її головними взаємопов'язаними напрямками стали: виконання наукових досліджень, наповнення навчального процесу новими науковими досягненнями, підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації, розвиток інноваційної діяльності.

Формування наукової тематики здійснюється за багатоканальною схемою. Загальний обсяг фінансування науки у минулому році перевищив 53 млн грн, з них 44% становила частка бюджетного фінансування для виконання 54 фундаментальних і 85 прикладних розробок. На замовлення 109 підприємств виконано 132 госпдоговірні теми та 725 договорів на надання

науково-технічних послуг, у тому числі для м. Києва виконано 83 госпдоговірні роботи. Основний внесок в обсяги позабюджетного фінансування науки зробили ММІ разом із НВЦ "Надійність" та Органом сертифікації, НДІ телекомунікацій, РТФ разом із НДЦ "Тезіс", ФТІ, ФЕА. Протягом минулого року науково-педагогічними працівниками кафедр виконувалося 206 ініціативних науково-дослідних робіт, до яких було залучено понад 1600 викладачів, 200 аспірантів і понад 1000 студентів.

Особливої уваги потребує наукова діяльність молоді. Минулого року у виконанні НДР брали участь 4140 студентів, 650 аспірантів, у тому числі з оплатою – 138 осіб. За результатами наукових досліджень студентами захищено 298 магістерських робіт і 235 дипломних проектів.

З використанням результатів наукових досліджень опубліковано 56 монографій, 42 підручники та навчальні посібники, отримано 135 патентів, з яких 10 на винаходи і 125 на корисні моделі, 43 – у співавторстві зі студентами, опубліковано 1010 статей (у т.ч. 298 у журналах, які входять до наукометричних баз даних), зроблено 1190 доповідей на конференціях різного рівня, у т.ч. міжнародних.

Одним з головних завдань університету залишається підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації. У 2013/14 н.р. аспірантуру КПП закінчили 193 особи, у тому числі 161 – за денною формою підготовки. Захищено 132 кандидатські та 16 докторських дисертацій. Приємно, що за кількістю кандидатських минулий рік став кращим за останні 20 років.

Разом з тим, викликає занепокоєння те, що на 89 кафедрах відсутні докторанти, на 17 – аспіранти, на 35 кафедрах до 2017 р. не планується захисту докторських дисертацій, на 16 – кандидатських.

Результативність інноваційної діяльності інтегрально оцінюється кількістю впроваджених у виробництво інноваційних проектів, проданих ліцензій, отриманих документів, що захищають об'єкти права інтелектуальної власності, створених стартап-компаній.

Протягом року активно працював Науковий парк "Київська політехніка". Ним була налагоджена співпраця з провідними високотехнологічними компаніями та венчурними фондами України в галузі інформаційних технологій, комунальної енергетики, водоочищення, авіаційних і космічних систем. Було проведено Другий Всеукраїнський фестиваль інноваційних проектів "Sikorsky Challenge 2013", Всеукраїнський конкурс інноваційних продуктів для безпеки банківської системи "Антикібер-2013".

Продовжувався розвиток НТБ університету. Через свій сайт вона організувала доступ до повнотекстових електронних освітніх і наукових ресурсів, передплачених баз даних з безоплатним доступом.

Активно працював Державний політехнічний музей, в якому минулого року побувала 21 тисяча відвідувачів, з яких 60 % – школярі та студенти. Музей відвідали 90 іноземних делегацій. Фонди музею поповнилися 1647 експонатами. Проводилися наукові читання з циклу "Видатні конструктори України", численні науково-практичні конференції, семінари, круглі столи та інші заходи. Алею слави університету прикрасив новий пам'ятник видатному авіаконструктору, випускнику КПП 1925 року Костянтину Калініну.

Досягнення наших викладачів та науковців у минулому році були відзначені Державними преміями України в галузі науки і техніки. Лауреатами стали проф. Федір Федорович Дубровка, доц. Василь Миколайович Глушенко, наукові співробітники Микола Миколайович Литвин та Сергій Миколайович Литвин (усі з РТФ), генеральний директор НП "КП" Віктор

Сергійович Камаєв, проф. Віктор Степанович Антонюк (ПБФ), проф. Артур Веніамінович Праховник (ІЕЕ, посмертно), доц. Василь Прокопович Калінчик (ІЕЕ).

Щорічні Премії Президента України для молодих учених присуджено доцентам Андрію Тітову, Анатолію Мініцькому (ІФФ), ст. викладачам Ярославу Зоренку, Антону Несхозієвському та Василю Скибі (ВПІ).

Шановні колеги! Міжнародна діяльність є невід'ємною складовою роботи КПІ. Університет представляв Україну в 38 країнах світу. У нас побували делегації з 43 країн. Активізувалася робота з США, Канадою, Бразилією, Аргентиною, Німеччиною, Францією, Польщею, Японією, Китаєм, Кубою та іншими країнами.

На сьогодні КПІ є учасником 10 проектів за програмою TEMPUS та трьох проектів за програмою EURASIA, що є найкращим результатом серед університетів України.

Найкращі показники з міжнародної діяльності демонструє ХТФ, ФБМІ та ФАКС. За кількістю монографій та наукових статей, виданих за кордоном, лідерами є ПІСА, ФТІ та ПБФ. А за кількістю міжнародних угод, заходів, спільних структур лідером другий рік поспіль є ЗФ, який протягом року провів 33 міжнародні заходи.

У 2013 році надходження від зовнішньоекономічної діяльності склали \$ 3,68 млн. Це \$ 1,22 млн від навчання іноземних громадян та \$ 2,46 млн від освітніх і наукових проектів та грантів.

Для забезпечення розвитку міжнародної діяльності у нас залишається багато резервів. Ще не стала нормою участь у цій роботі кожної кафедри, більшості викладачів і особливо студентів.

Шановні колеги! З метою координації роботи, спрямованої на втілення "Стратегії розвитку КПІ на період 2012–2020 роки", у минулому році було створено департамент перспективного розвитку. Він здійснює управління майновим комплексом, оптимізує використання площ університету, організовує роботи з інформатизації управлінської діяльності, з виконання програми "Майбутнє України", здійснює співпрацю зі студентськими організаціями та інше.

Так, наприклад, у частині оптимізації використання площ КПІ на порядку денному гостро стоїть питання розміщення ІСЗЗІ та факультету біомедичної інженерії, покращення умов роботи низки інших факультетів та інститутів.

Уже багато років поспіль фінансування для будівництва нових навчальних корпусів, студентських гуртожитків, житла для співробітників з боку держави не виділяється. Тому для вирішення цих проблем університет змушений орієнтуватися на залучення коштів сторонніх інвесторів.

На сьогодні департамент перспективного розвитку опрацьовує інвестиційні проекти з будівництва студентського гуртожитку по вул. Виборзькій на 400 місць; блоку поточних аудиторій Інституту телекомунікаційних систем по вул. Індустріальній; навчального корпусу факультету авіаційних і космічних систем та навчально-лабораторного корпусу факультету інформатики та обчислювальної техніки і факультету прикладної математики.

Інформатизація університету – це потужний інструмент підвищення якості нашої роботи за усіма напрямками. Інформаційно-комунікаційна система КПІ зараз знаходиться в стані активного розвитку. Створено потужний портал університету. Продовжується модернізація та оновлення локальної комп'ютерної мережі студмістечка. Так, з 1 вересня всі гуртожитки

будуть підключені до швидкісного Інтернету. Впроваджено систему електронної оплати за проживання в гуртожитках.

Разом з тим, уповільнилися темпи застосування системи "Електронний кампус", яка є ефективним та зручним інструментом роботи викладачів зі студентами. Результати дослідження центру "Соціоплюс" засвідчили, що близько половини студентів КПП не знають про такі можливості. Решта студентів користується ними лише епізодично.

Шановні колеги! Попри кризові явища, які розпочалися наприкінці минулого року, **адміністративно-господарськими і соціальними службами** університету велася напружена робота, спрямована на утримання існуючої матеріально-технічної бази та подальший її розвиток, на створення умов для навчальної й науково-інноваційної діяльності студентів та співробітників університету.

Фінансово-економічні служби КПП свої зусилля спрямовували на ефективне використання коштів та забезпечення фінансової стабільності колективу. Протягом 2013/2014 н.р. всі працівники університету регулярно та в повному обсязі отримували заробітну плату, премії, матеріальну допомогу та інші соціальні виплати. Адміністрація не тільки повністю відшкодувала працівникам вимушену двотижневу неоплачену відпустку за 2012 рік, а навіть збільшила соціальні виплати на 16 млн грн. Протягом навчального року 50 переможців конкурсу "Викладач-дослідник" та "Молодий викладач-дослідник" отримували надбавку в розмірі 20% від посадового окладу, а переможці в номінації "Лідер року" – 10%.

Значна увага в минулому році приділялася утриманню в належному стані матеріальної бази університету та благоустрою його території. Зокрема, проведено поточні ремонти в більшості навчальних корпусів та гуртожитків. Значний обсяг робіт за власні кошти виконали: ФІОТ, ЦФВС, ЦКМ, ВПІ, ФММ.

Було проведено частковий ремонт покрівель та фасадів навчальних корпусів № 4, 7, 13, 19, ЦКМ, автобази, центрального складу, пансіонату "Маяк", гуртожитку №9; відновлено роботу ліфтів навчальних корпусів та гуртожитків; виконано благоустрій та озеленення території біля Палацу культури та мистецтв, корпусів № 1, 23, бібліотеки, 1-го гуртожитку; модернізовано та реконструйовано вузли обліку електроенергії, індивідуальні теплові пункти в навчальному корпусі № 35, гуртожитках № 1, 4, 6, 7; виконано роботи з капітального ремонту і перекладення мереж водо- та теплопостачання гуртожитків № 11, 14, навчальних корпусів № 7, 17; відновлено асфальтове покриття дворів гуртожитків № 16, 17, 19, 20, споруджено нову автостоянку біля 1-го корпусу.

Університет приділяв значну увагу питанням ефективного використання енергетичних ресурсів. Зусилля спрямовувалися на посилення контролю за енерговикористанням, проводилося навчання співробітників та студентів з цих питань. Загальна вартість спожитих у 2013/14 н.р. електроенергії, тепла, води та природного газу становила 52 млн грн, що на 3% менше, ніж у попередньому році.

Такі результати є показником системної роботи служб та підрозділів університету. Однак резерв економії енергоносіїв у нас ще значний. Саме ним ми і повинні скористатися під час можливих екстремальних ситуацій, які очікуються цієї зими за умов різкого скорочення споживання газу в країні. Керівникам підрозділів спільно зі службами головного інженера необхідно буде неухильно виконувати план ректорату на цей період часу.

Університетом були своєчасно підготовлені бази відпочинку "Маяк", "Політехнік", "Сосновий" та "Глобус", у яких за літній період оздоровилися 2023 особи, серед них 838 співробітників і 1185 студентів та аспірантів.

Особливою подією стало відкриття на території КПІ міжконфесійного християнського храму Миколи Чудотворця – покровителя університету. Він був збудований за кошти колишнього завідувача кафедри КПІ, відомого вченого і громадського діяча Станіслава Довгого. Храм став відновленою пам'яткою, яка існувала в університеті з часу його заснування по 1935 рік. З ним пов'язана частина історії нашого університету. З архівних документів стало відомо, що храм регулярно відвідував Дмитро Менделєєв під час його роботи в КПІ. Тоді він сказав, що періодичність хімічних елементів у природі – це справа божа, а йому (Менделєєву) бог лише дозволив цю періодичність розпізнати. У студентські роки відвідувачем храму КПІ був і майбутній авіаконструктор Ігор Сікорський, який наприкінці життя став ще й релігійним філософом і написав відому книгу на цю тему. В ній він з позиції природничих знань дав трактування 10 заповідей. Цікаво, що свої перші філософські трактати на цю тему Сікорський почав писати ще в КПІ після тривалих дискусій з настоятелем університетської церкви Василем Словачевським. У 1918 році в церкві КПІ охрестили майбутнього видатного українського вченого Бориса Патона. І ще багато інших подій в КПІ було пов'язано з цією історичною пам'яткою. Переважно з цих міркувань її й було відновлено. Ще однією ініціативою, яку одноставно підтримала адміністративна рада КПІ, є спроба зробити невеличкий крок на шляху об'єднання конфесій задля примирення людей в Україні. Вперше вдалося в одному маленькому храмі об'єднати 5 християнських конфесій: православні київського і московського патріархатів, греко- і римокатолицьку церкви, автокефальну церкву.

Дотримання Конституції і законодавства України досягається тим, що діяльність храму здійснює незалежна від КПІ громадська організація, яка перебуває з університетом в орендних відносинах. Водночас храм відкритий для тих членів нашого колективу, хто побажає його відвідувати чи проводити свої персональні заходи.

Шановні друзі! Входячи в новий навчальний рік, ми маємо визначити орієнтири в нашій роботі в контексті імплементації нового Закону "Про вищу освіту", який вступає в дію з 6 числа наступного місяця. Головними складовими цієї роботи є:

Перше. Для запровадження європейської трирівневої системи ступеневої освіти (бакалавр, магістр, доктор філософії) нам необхідно з кожної наукової спеціальності рівня доктор філософії розробити навчальні програми і плани, що мають включати 10-12 системоутворюючих дисциплін з сумарним обсягом навантаження 30-60 кредитів, розробити методичку та практичні засади підготовки докторів філософії.

Друге. Для забезпечення зв'язку зазначеної трирівневої системи з Національною рамкою кваліфікацій і Європейською кредитно-трансферною накопичувальною системою (ЄКТС) необхідно, з одного боку, розробити положення про відповідність інженерних ступенів вищої освіти кваліфікаційним рівням ринку праці України, а з другого, через обсяги навантажень та освітньо-кваліфікаційні характеристики встановити відповідність цих ступенів їх аналогічним рівням на європейському просторі освіти.

Третє. Обмеження навчального навантаження викладачів до 600 годин на рік вимагає докорінного перегляду змісту навчального процесу, структури навчальних планів, змісту окремих дисциплін, методик навчання та виконання наукових досліджень.

Четверте. В частині європейської інтеграції закон створює умови для повернення в Україну громадян, які здобули освіту за кордоном, шляхом лібералізації визнання іноземних дипломів про вищу освіту, про наукові ступені та вчені звання безпосередньо університетом. Для цього нам необхідно розробити критерії та порядок університетської нострифікації при зарахуванні на навчання або прийнятті на роботу такої категорії громадян.

П'яте. Для імплементації положень закону про університетську автономію нам належить розробити низку нормативних актів, які б регламентували порядок ухвалення колективними органами КПІ самостійних рішень, вводили б порядок здійснення самоаналізу, встановлювали б баланс між самостійністю і відповідальністю університету, забезпечували б прозорість цих процесів.

Шосте. Законом удосконалюється система ліцензування і акредитації вищої освіти та атестації наукових кадрів вищої кваліфікації шляхом узгодження її критеріїв і стандартів з європейськими. У зв'язку з цим нам належить переглянути відповідні критерії і стандарти, розпочати акредитацію наших інженерних програм в європейських акредитаційних радах.

Сьоме. В частині розвитку інноваційної діяльності Закон вимагає введення до балансу університету нематеріальних активів у формі інтелектуальної власності, перетворення КПІ як дослідницького університету на великий освітньо-науково-інноваційний центр, навколо якого має зосереджуватися передова наука та високотехнологічний бізнес. КПІ вже зробив суттєві кроки в зазначеному напрямку, але повинен продовжити цю роботу. Через спільну участь у забезпеченні академічної компоненти у підготовці докторів філософії КПІ має підсилити співпрацю з національною та галузевими академіями наук України.

Восьме. В Законі наскрізною ниткою проводиться співпраця з роботодавцями, піднімається роль бізнесу в розробці стандартів вищої освіти, у формуванні критеріїв компетентності випускників вищої школи, у розвитку матеріальної бази, у співпраці в галузі наук та інновацій. Це традиційна робота для КПІ, яка має бути підсилена і якісно вдосконалена.

Дев'яте. Законом визначено, що дослідницькі університети, до яких відноситься КПІ, матимуть право на отримання державного замовлення на підготовку магістрів в обсязі до 75% від випуску бакалаврів, які навчалися за кошти державного бюджету (зараз маємо 51%), і до 20% на підготовку докторів філософії від випуску магістрів (зараз маємо до 10%). Це нові і досить високі для нас обрії. Для їх досягнення маємо суттєво підвищити частку наукових досліджень у навчальному процесі, підняти кондиції науково-педагогічних шкіл, покращити забезпечення їх науковим обладнанням.

Десяте. В частині демократизації вищої освіти закон розмежовує повноваження адміністрації та Вченої ради університету, врегульовує процедуру обрання ректорів ВНЗ на основі вирішального права трудового колективу, обмежує перебування ректора та керівників підрозділів на посаді двома 5-річними термінами обрання. За цією нормою закону нам потрібно переглянути повноваження Вченої ради університету, провести обрання її складу та голови.

Одинадцяте. З метою протидії корупції Закон розширює можливості громадського контролю на всіх рівнях діяльності ВНЗ, зокрема, гарантує доступ фізичних та юридичних осіб до інформації в галузі вищої освіти. Створює дієву систему протидії і стримувань між керівником, Вченою радою, органами громадського самоврядування, громадськими організаціями. Тому в Колективній угоді на наступний рік ми маємо чітко прописати ці нові норми діяльності університету.

Шановні колеги! За умов вкрай напруженого становища в державі, соціальний та людський виміри діяльності університету набувають найважливішого значення. Увага один до одного, взаємопідтримка та згуртованість дозволять забезпечити стабільність колективу, соціальний захист студентів та співробітників, атмосферу творчості, захищеності, свободи волевиявлення кожного. За таких умов ми виконаємо напружені завдання та подолаємо виклики, перед яким ми постали. Бажаю творчих здобутків у новому навчальному році, міцного здоров'я і успіхів кожному.

Дякую за увагу!